

ARBEIDSLIVSFAG FOR ELEVER PÅ 10. TRINN I TØNSBERG

- ET SAMARBEID MELLOM KOMMUNE OG FYLKESKOMMUNE

SAMARBEIDSAVTALE MELLOM SKOLEEIERE OM FAGET ARBEIDSLIVSFAG

- ▶ Arbeidslivsfag i Tønsberg: Eksempel på en samarbeidsavtale mellom Vestfold fylkeskommune og Tønsberg kommune, forankret hos skoleledelsen på begge nivåer
- ▶ Prosjektperiode støttet av Udir. fra 2011 ang. opplæringen i arbeidslivsfag på 10. trinn
- ▶ Styringsgruppe med repr. fra Fylkesmannen, fylkeskommunen, fagenheten i kommunen og rektorgruppe
- ▶ Fast avtale fra 2014/15
- ▶ Basis for faginnholdet: Læreplanen i arbeidslivsfag

Målsetning

Arbeidslivsfaget bidrar til
å gjøre ungdomsskolen
mer praktisk og variert

St.mld. 20: *På rett vei,*
Motivasjon – Mestring –
Muligheter

Samarbeid om å få flere
elever til å fullføre og
bestå vg. opplæring

Ett av tiltakene i *God
oppvekst*

Redusere feilvalg

Organisering

Elever fra alle de 5 ungdomsskolene i kommunen deltar.

Elevene er fordelt på 8 avdelinger. Følgende avdelinger ved Greveskogen, Færder, Nøtterøy og Gjennestad vgs. deltar: RM, SSA/IKT, BY, EL, TIP, DH, HO og NA/BY

Undervisning, underveisvurdering, vurdering med standpunktkarakter og muntlig eksamen med praktisk innslag gjennomføres på disse avdelingene ved faglærere på de videregående skolene.

Rådgiverne på ungdomsskolene utarbeider informasjonsmateriellet, forbereder elevene, organiserer skyssen, fører fravær og karakterer.

Organisering forts.

AF-10 hver torsdag
kl. 13.30-15.45.
Medio mai:
eksamen på vgs.

AF er parallellagt
med tysk, fransk
og spansk

AF-elevene
avspaserer i 1.
time når de andre
har fremmedspråk

AF på 8. og 9. trinn
foregår på egen
skole

Det er inntil 16 AF-
elever pr. gruppe

Læreplanens hovedområder

► Tjenester og produkter

Hovedområdet omfatter gjennomføring av praktiske arbeidsoppdrag. Planlegging og vurdering av arbeidsoppdragene er viktige elementer i læreprosessen. I hovedområdet inngår beregning av kostnader, bruk av teknikker, faguttrykk, metoder, materialer, verktøy og utstyr. Videre inngår dokumentasjon og presentasjon av eget arbeid.

► Yrkesetikk og arbeidsliv

Hovedområdet omfatter læring om etikk, kommunikasjon og samarbeid i arbeidslivet. Videre inngår det å holde orden, yte service og følge bestemmelser for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen.

Rekruttering til yrkesfag (RM)

2018: 8 av 14 elever begynte på Vg1 Restaurant og matfag, alle er lærlinger!

2019: 2 av 9 elever har begynt på Vg1 Restaurant og matfag

2020: 7 av 14 har søkt Vg1 RM som første valg per. 28.02.2020

Statistikken for fullført og bestått er noe høyere for AF-elever sammenliknet med gjennomsnittet for elever som har gått yrkesfag og gjennomført på normert tid.

Elevene gir uttrykk for høy grad av trivsel i faget.

Valgte Restaurant og matfag grunnet arbeidslivsfag

- *«Arbeidslivsfag gjorde at jeg ble trygg i valget mitt når jeg skulle søke videregående skole.
Jeg kjente skolen, lærerne og kjøkkenet. Visste hvor kantina var og jeg visste hvor elevtjenesten var hvis jeg trengte hjelp.*
- *Jeg skal utdanne meg innen industriell matproduksjon, ta påbygg og søke studier i matteknologi på NTNU. Mitt mål er å jobbe med produktutvikling for næringsmiddelindustrien.»*

Lise, Vg1 RM 2019-2020 Greveskogen Vgs.

Hvorfor bør elever fra 10.klasse ut i videregående skole i arbeidslivsfag kontra å være på egen skole?

- Elevene blir sikrere på hva de skal velge/ikke velge og kjent med skolen.
- Videregående skoler blir kjent med elevene som vil komme året etter
- Elever som ofte føler at de mislykkes i andre fag, kjenner ofte mestring her. Det blir et løft i uka.
- De fleste ønsker seg opp i arbeidslivsfag til eksamen, og det er status å få gå opp til eksamen på Vgs når du er ungdomsskoleelev
- Pga intensive perioder, blir det mye avspasering i faget og elevene synes det er fint å være ferdig med en eksamen i mai når de andre fremdeles har over en måned igjen
- Noen elever går fra lite skolemestring til å velge linjen de har forsøkt og blir «co-piloter» for lærer
- Ved å tilby faget kan det også bli bedre grupper med motiverte elever i norsk og engelsk fordypning
- Elever skulker sjeldent faget

Hvor mange velger arbeidslivsfag i Tønsberg?

- **2018-19: 101**

- Tip: 15, DH: 10, BA: 15, EL: 10, NA/BY: 6, RM: 9, IKT: 10, HO: 26

- **2019-20: 93**

- Tip: 9, DH: 0, EL: 7, NA/BY: 10, RM: 15, IKT: 12, HO: 27

2016: cirka 17.000 elever nasjonalt.

Arbeidslivsfag er en
gave til skolene!

Men ikke alle skoler tilbyr arbeidslivsfag.

Hvordan kan vi få flere skoler til å prioritere dette?

Eksisterende og ny læreplan

Eksisterende:

Arbeidslivsfaget skal bidra til at elever på ungdomstrinnet får kjennskap til fag- og yrkesopplæring gjennom erfaring med arbeidsoppgaver hentet fra forskjellige yrker som produserer tjenester og produkter.

Ny:

I arbeidslivsfag produserer elevene varer og tjenester som det er behov for i samfunnet.

Bestilling fra *Den magiske fabrikken*

- **120 kg tomater**
- Ketchup
- Tomatsaus
- Tomatmarmelade til blåmuggost

@denmagiskefabrikken

Trond Andresen - Greveskogen Vgs

5/13/2020

Utarbeiding av årsplaner, fagrapporter, forberedelsesmaterieell og gjennomføring av muntlig eksamen med praktisk innslag er faglærerne på vgs. sitt ansvar.

To elever under eksamen i arbeidslivsfag, RM, Greveskogen vgs.

For mange av elevene er bruk av proft håndverktøy en førstegangserfaring.

Bygg- og anleggsteknikk,
Færder vgs.

13.05.2020

Trond Andresen - Greveskogen Vgs

Jobben er gjort! ☺

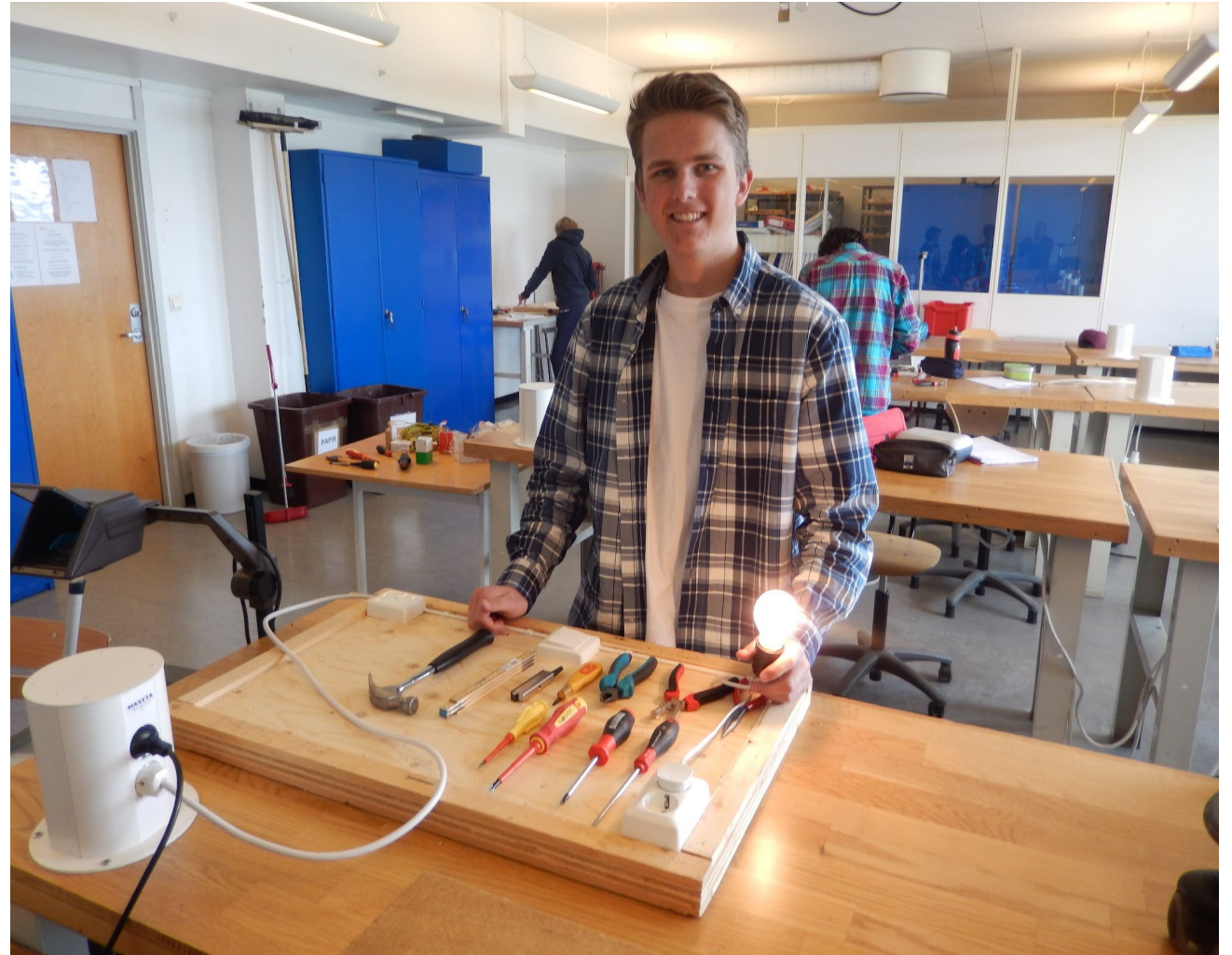
Elevene har bl. a. bygd verktøy-
kasse, hundehus og søppelskur.

Bygg- og anleggsteknikk,
Færder vgs.

Arbeidslivsfagelevene på 10. trinn er underlagt grunnskolens lover, forskrifter og reglement selv om de er utplassert på videregående skoler to timer hver torsdag etter storefri.

Stolt elev med fullført eksamensoppgave!
Elektrofag, Færder vgs.

Eventuelt fravær
rapporteres ukentlig via
e-post fra faglærer til
rådgiver på
ungdomsskolen.

Tverrfaglig oppgave,
Naturbruk/Bygg- og anleggsteknikk,
Gjennestad vgs.

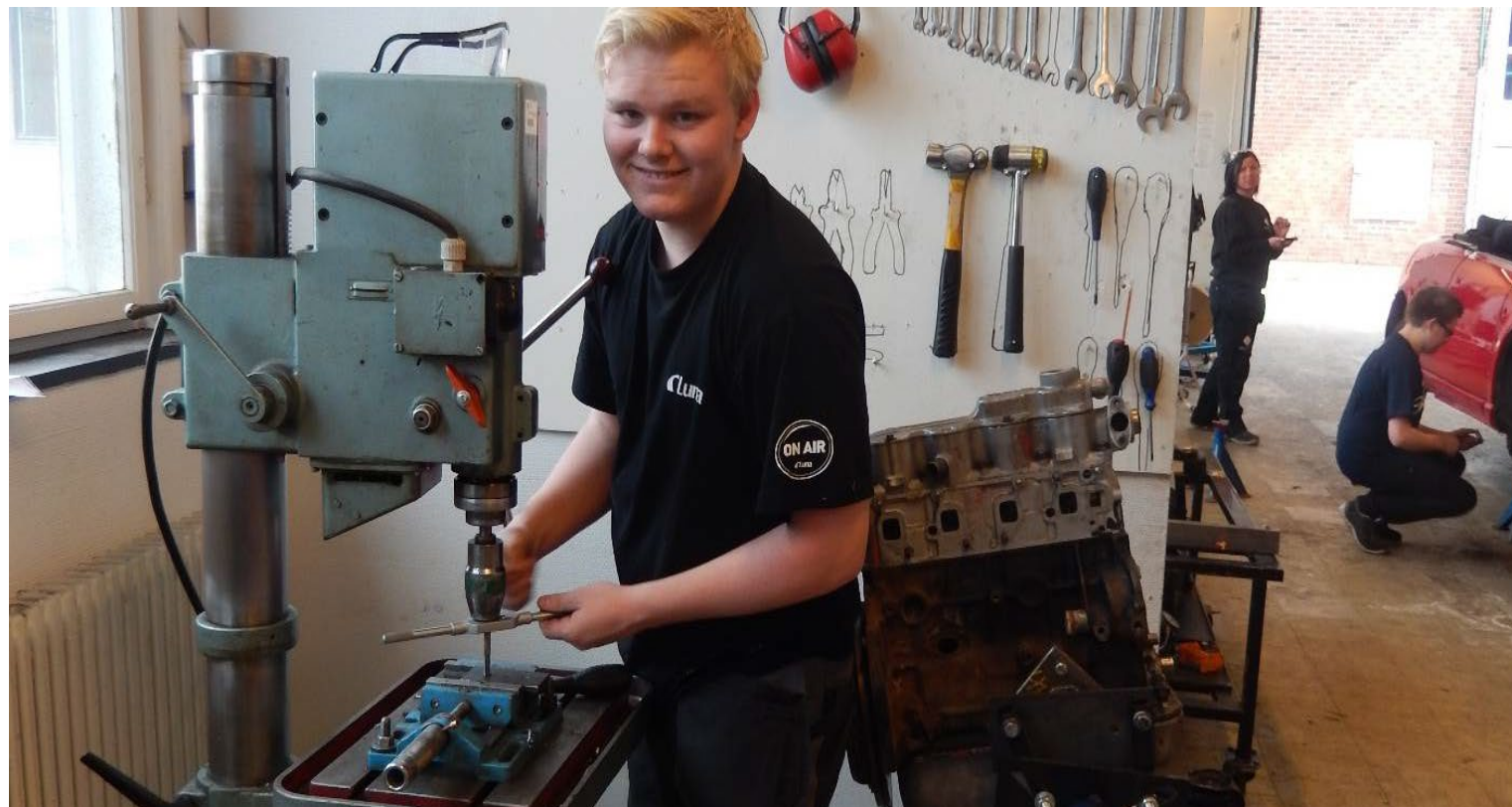
Statistikken for fullført og bestått er noe høyere for AF-elever sammenliknet med gjennomsnittet for elever som har gått yrkesfag og gjennomført på normert tid.

Elevene gir uttrykk for høy grad av trivsel i faget.

Reparasjon av bremseser,
Teknologi og industriell produksjon,
Færder vgs.

Bore- og gjengeøvelse,
TIP, Færder vgs.

Utfordringer

- Samarbeid på tvers av skoleslagene ifm. organiseringen
- Skolekulturelle forskjeller er en styrke
- Utvikle gode rutiner for årshjulet
- Praktisk organisering ift. koordinering av muntlig eksamen med praktisk innslag – tid....
- Aksept for at kostnadene dekkes av den enkelte ungdomsskole ift. antall AF-elever?
- Viktig å sikre kontinuiteten over flere år
- Ressurs til fagansvarlig i kommunen som skal koordinere den operative driften
- Elever som har valgt arbeidslivsfag fremfor språk må ha tre år språk på Studiespesialiserende, mens de som har hatt språk har kun to år.

Forsøk med arbeidslivsfag på ungdomstrinnet; Hovedkonklusjon etter følgeevaluering av faget 2010-2013

- En av fem elever har deltatt i forsøket. Faget har i stor grad rekruttert gutter med relativt svake skolefaglige ferdigheter.
- I tråd med hensikten har arbeidslivsfaget vært gjennomført som et praktisk fag og med stor grad av lokal variasjon.
- Elever og lærere er svært tilfreds med hvordan arbeidslivsfaget har fungert. *Nøkkelen til suksess er at faget representerer en alternativ læringsarena i skolen som gir mestringsopplevelser for flere.*
- Fagets intensjon om å styrke elevenes skolemotivasjon gjelder trolig bare et mindretall av elevene.

NOVA Rapport 11/2013

Oppsummering

- Samarbeidsavtale mellom nivåene for ungdomsskole og videregående skole med gode erfaringer fra Tønsberg kommune og Vestfold fylkeskommune
- Arbeidslivsfag er parallellagt med fremmedspråkene på de deltagende skolene
- Gir unike muligheter: ny arena, faglærere i yrkesfag, moderne verksteder, tipp topp verktøy og utstyr, kompetanseutvikling, faglig fordypning og et «forkurs» til Vg1.
- Bevisste valg - Unngå feilvalg
- Rekruttering til yrkesfagene
- Viktig bidrag til fullført og bestått på normert tid